

صاحب الكتاب

ملا علی بن ملا علی
غفر الله له ولوالديه
عقائد منظومه

عامی متبحرین دن مرحوم ابراهیم حقی افندی
حضرتاری ننگ (معرفتنامه) نام اثرندن اخذاید لوب

احمد هادی مقصودی ننگ اهتمامیلہ طبع اولنہشدر .

۴۷

بالا ارغہ باشقہ کویلی کتابلارنی او قوغه قاراغانده
اوشوننگ کبی دین واعتقاد کتابینی کویلاب او قوتوق
فائده لیرا قدر اوشبو منظومهنی او قوغان بالا دین
واعتماد مسئله لرینی ده بلور هم کویلاب او قورغده
او گرانور هم فصیح سوزلر گه ده او گرانور . عربچه یا
فارسچه فاتشقان سوزلر ننگ کوبسیننگ معنالری
آستلارینه یازلهشدر مبتدی هر بر نظمینی کو گلیمه
حفظ قیلمقلغی هم فائده دان خالی بولماسه کیراک .

Дозволено цензурою С.-Петербургъ, 16 Апрелья 1898 года.

Типо-Литографіи наслѣдниковъ М. Чирковой, въ Казани.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

خدا ربم نبیم حق حمد در رسول الله
تکرم پیغمبرم
الله تعالی نک ایچیسسی

هم اسلام دینیلر دینم کتابلر کلام الله
الله تعالی نک سوزی

عقائد ایچره اهل سنت اولدی مذهبم جمعاً
اعتقاده
جمیعسی

عملده بو حنیفه مذهپیلر مذهبم والله

داخی ذریتی یم حضرت آدم نبینک هم
نسلی

خلیلک ملتیم داخی قبله کعبه بیت الله
ابراهیم عم نک
خدا یورتی

بولنمز ربمک ضدی وندی مثلی عالمده
تیمکداشی اوغشاشی

و صورتدن منزهدر مقدسلر تعالی الله
روشدن پاکدر پاکدر

شریکی یوفی بریلر طوغمدن طوغورمدن آنجق
پاکدر

آمددر کفوی یوفی اخلاص ایچنده ذکر ایدر الله
بردر تیمکداشی (قل هو الله احد) سورسندده

نه جسم و نه عرض نه متحيز نه جوهر در
 گاوده صفت اورنلی

پيمن ايچمن زمان کيچمن بريدر جمله دن الله
 پاکدر بارچه دن

تبدلدن تغيردن دخی الوان و اشکال دن
 اوزگارودن توسلردن صورتلردن

محقق اول مبرادر بودر سلب صفات الله
 تحقیق پاکدر

نه کوکلرده نه يرلرده نه صانع و صول و اولک آرته
 اولکده آلد

جهتلردن منزهلرکه هيچ اولمز مکان الله
 طرفلردن پاکدر

خدا واردر ولی وارلغينه يوق اول و آخر
 ولكن

ينه اول وارلغی در کنديدن غیری دگل و الله
 اوزندن

بو عالم یوغیکن اول وار ایدی فرد و تک و تنها
 یالغوز

دگلدر کیمسه یه محتاج و هب محتاج غیر الله

آکامادش حلول ایتمز و برشی واجب اولمز کیم

هر ایشده حکمتی واردر عبت فعل ایشلمز الله

حُلُول ایتمز او ذاتِ عبده هیچ بر فرده ظلم ایتمز

عبادتک اصاحی لازم دگل کم خلق ایده الله
قوللرغه فائدی اش

آگا بر کیمسه جبر یله بر ایش ایشلده من اصلا

نه کم کندی مراد ایلر و جوده اول کلور بالله

آنک هر بر کمالی بی تغیر حاصل اولمشدر

که یوقدر منتظر اولنه جق هیچ بر کمال الله
کو توله چک

صِغَاتُ با کمالیله اودائم متصغدر کم

قمو نقصان صغتردن بریدر ذوالجلال الله
الوغلق اییاسی

سکزدر چون صغرات ذاتی علم ایله ارادتدر

حیات و قدرت و خلق و بصر و سمع و کلام الله

علیم اولدر که علمینه ایرشمنز کیمسه نك عقلی

احاطه ایلمشدر جمله بو اشیایی علم الله
چور ناب ألمش و جیمهشدر نرسه لرنی

مُرید اولدر دِیلَیجیدر و هر شی اوزره قادردر

نه کم دیلر اولور پیدا علی وُفُق مرادالله

حاصل

جَمِیعِ خَیْرٍ و شَرِّیْ اَوَّلِ دِیْلَرِ تَقْدِیْرٍ و خَلْقِ ایلر

ولی خیری سور آنجق که سومز شرلی الله

بصیر اولدر حقیقته که هب اشیایه ناظردر

ولی کوزدن منزهر بصرحر من صفات الله

سَمِیعِ اولدر ایشیدر هر آوازی سر ایله جهری

منزهر قولاقدن اول صفتدر آنده سمع الله

مَتَكَلِمِدِر اما اول بریدر دیلدن آغزدن

حروف و لَغْظٌ و صَوْتِیْلَه دِگَل و صَفِیْ کلام الله

حرفلر سوز طاوش ایله

ثَبْوَتِیَه صفاتی کم نه عینیدر نه غیریدر

قَدِیْمٌ و دَائِمٌ و ذَاتِیْلَه قائمدر صفات الله

که مَکْرَمٌ عِبَادِیْدِر مَلْکِرِ یَرْدَه کو کرده

حرمتملی

عَوَامِنْدِن عَوَامِ نَاسِیْ اَفْضَلِ ایلمش الله

يَمِكُ اِيچَمَكْ هَم اَرَكَلَكْ دِيشِيلَكْ يُوَقْدَرِ اَنَلَرْدَه

حَقَّه هِيچْ عاصِي اُولهزَلرْ مَطِيْعِدِرَلرْ لَامِرِ اَللهِ
 گَنامَلِي اطاعتلِمِدِرَلرْ خَدَانَنگْ اَمَرِيْنَه

وَجِبْرَائِيلُ وَمِيكَائِيلُ وَاِسْرَافِيلُ وِعَزْرَائِيلُ

مَقْرَبَلرْ پِيغَمْبِرْدِرْ بُوَدُورْدِي هَبْ اَمِيْنُ اَللهِ

حَقَّكْ يُوَزْ دُوْرْتْ كِتَابِي كَم نَبِيْلرْ اَوْزْرَه اَيْنَه شُدِرْ

كُتُبِدِرْ اَنَلَرَكْ دُوْرْدِي صَحْفِي يُوَزِي كَلَامِ اَللهِ
 كِنَابَلرْدِرْ كاغَزَلرْدِرْ

زَبُورِي وِيْرْدِي دَاوُدَه دَخِي تُوْرَاتِي مُوسَايَه

وَهْمِ اِنْجِيلِي عِيَسَايَه كَتُوْرْمَشْ جِبْرَائِيلُ وَاَللهِ

حَبِيْبُ اللّٰهِي قِرَاتِي كَتُوْرْدِي حَاجَتِ اَوْلَدِقِچَه

يَكْرَمِي اَوْچْ يِيْلِ اَتَمَامِ اَيْلِيُوْبْ قَطْعِ اَوْلَدِي وَحْيِ اَللهِ

دَخِي بِنِ اَنْبِيَا حَقْنَدَه بِيْلْدِمِ عَصْمَتِ دَفْطَنْتِ

نِظَافَتِ هَم اَمَانَتِ صِدْقِ اَيْلَه تَبْلِيغِ حُكْمِ اَللهِ

غدر له ذنب و حمق و کذب و کتمان و خیانتدن
آداو گناه آهملی یالغان یاشر و

منزهلر مبرادر جمع انبیاء الله
پاکدر

نبیلر اسمنی بیلیمک دیر بیلر بعضلر واجب

یکرمی سکزینی بیلردی قرآنده بزه الله

بری آدم بری ادریس و نوح و هود ایله یحیی

زکریا ایله هارون آخو موسی کلیم الله

وداود و سلیمان دخی الیاس و ایوبدر

بریس الیسع در دخی عیسا در اوروح الله

برینک اسمی ذوالکفل و بری یونس نبیلر هم

ختامی اول حبیب حق محمد در رسول الله

عزیر و لقمان و ذوالقرنین ده اختلاف اولمش

که بعضی انبیادر دیر و بعضی دیر ولی الله

جميع انبيائك اوليدر حضرت آدم

قومون افضل و آخر محمد حبيب الله

بوايكيك آراسنده قتي چوق انبيا كالمش

حسابن كيهسهلر بيلمز بيلور آني مگر الله

رسالات رسل موتيله باطل اولمز اول قطعا

و افضلدر ملكر جمله سندن انبياء الله

بزم پيغمبرك احكام شرعي اويله باقيدر

كه اهل محشرى بو شرع ايله فصل ايده جك الله

و معراج نبي حقدر آكا شخصيله مختصر

چيقوب فوق العلايه حقي كور مشدر حبيب الله

جهان جمله جهاتيله و اجزاء و صفاتيله

هم افعال عبادك خير و شرى جمله خلق الله

آنك علم و مراد و خلق و تقديريله حادثدر

كه يو قدر خالق و بارى ايكى عالمده غير الله

عبادك اختیاری واردر افعالنده جزئیچه
 ازغنه

او افعال اوزره بولمشلر ثوابی هم عقاب الله
 عذاب

او افعالك جمیلیلر حقك حب درضاسیله

قبیخنده بولنمز نه محبت نه رضاء الله

ثواب افضلیلر حقك وعدلیلر عقاب انك

وجوب ایجابسز او حقه بی استحقاق عبدالله

مقارندر بوفعله استطاعت كم او قدرتدر

بولنسه استطاعت گر اولور تكلیف شرع الله

كه عبادك كندی وسعنده نه كم اولمز انی اصلا

دین ایچره تكلیف ایتیمشدر اولكه هیچ رحیم الله

حرام ارزاقدر اولهر كس یرایچر كندی رزقن هب

و کیسه کیسه نك رزقن آلب اكل ایدمز والله

آجل وقتنده میتدر او مقتول و آجل بردر

و حال یأسك ایمانی دگل مقبول عند الله

صیولی یوقدر اذهان ایچره بر جز اولدیغی حقیر

که اول وصفی تجزیدن مبرادر دیر اهل الله

قبرده میتة (منکر نکیر) دورت شیء سوال ایدر

که ربك كيم نبيك كيم نه در دينك و قبله ك گاه

جو ابن ویره نك جانيله جسمی ذوقی ایدر آنده

شاشوب کوب عاصی بنده لر چکر آنده عذاب الله

بو دنیا یه کلن کیدر که قالمز جانلی هیچ کیمسه

دخی یوم قیامتده ایدر امواتی بعث الله

میتلرنی

ویرر لر دفتر اعمالینی هر آدمک آنده

کییینک صاغ الینه کیینه صولدن معاذ الله

کتابيله حسابنی وار خدانک روزه محشوده

صورر لر هر کسک افعال واقوالن بامر الله

کبائرله صفائر اهلنه اول کون شفاعتله

ایدر لر انبیاء و اهل علم و اولیاء الله

عملر وزن اولندقدہ صراطی کچھہ من حقیر

و کوثر لہ سکن جنت ویرر مؤمنلرہ اللہ

کیر یچک جنتہ مؤمنلر آندہ چوق بولوب نعمت

کورر لر شہہہ سز آندہ نیتہ لکسز جمال اللہ

و جنتلہ جہنم شہدی وار اہلیلہ باقیلر

جہنم یدیلر اہلن یقار دائم او نار اللہ
اوت

قضا ایلہ کلور هر خیر و شر تگری جنابندن

بولور خیر اہلنی دائم اولور شر اہلنہ ہہراہ
یولداش

و پیغمبر نہ کیم اشر اط ساعتدن خبر ویرمش

ایناندم جملہ سن اظہار ایلر وقتندہ ہم اللہ

چیقاریر دابہ سی دجال دیا جوج ایلہ ماء جوجی
دابۃ الارض

طوغار کون مغر بندن چون اینر کوکن اور ورح اللہ
فویاش عیسیٰ علیہ السلام

کبیره مؤمنی ایمانندن اخراج ایلمز داخی
 اولوغ گناه چغاره اس

مگر کم اعتقاد ایلمز حلال آنی معاذ الله
 خدا عفو ایلمز شرکی والا آندن ادنایی

دیلهدیکی قولندن هر گناهی عفو ایلمز الله

کبائر دن چچان جائز عقاب اولمق صغائرله
 اولوغ گناهلاردن عذاب کچکنه گناهلار ایله

وبی توبه کیدن جائز کبائر دن کچه الله
 توبه سز

قبول ایلمز دعایی حق تعالی کندی فضلیله

وحاجات عبادی هم قضا ایلمز روق الله

دخی اسلام ایله ایمان ایکیسی شیء واحددر
 بر نرسه در

جناب حقندن اولهر نه کتور دیسه رسول الله
 الله تعالی دن

موسن دلیل ایله اقرار و تصدیق ایلدم بالقلب
 کوکل ایله

برینه یوقدر انکارم ایناندم شبهه سز و الله

چودین اعمالی ایمانندن محقق بشقه خار جلد^{و سه}
 پس ایمان از دیاد، ناقص اولمز حفظ ایده الله
 دیمم کم (ان شاء الله) مؤمنم بِل مؤمنم حقا^ه
 بو معنی ایله ایمان کسبی هم مخلوقدر اول والله
 واما تکرینک کندی قولنه معرفت کنجن
 هدایت قیلدیغی معنی ایله وهبیدر اول بالله
 کرامات ولی حقدر نبیده معجزاتیدر^و
 کسر از مدت ایچره چوق مسافه اولیاء الله
 کوب یول
 بولورلر وقت حاجتده طعام دهم لباس آنلر
 بهائتم هم ده جماد لرله سویلر لر بادن الله
 گهی صو اوزرنده مشی ایدر لر وجد حالتله^و
 هواده گاه اوچارلر خرق ایدر عیادتنی الله
 ایرشمن بر ولی هیچ بر نبینک رتبه سنه هم
 آگا ایرمز که آندن ساقط اوله امر نهنی الله

وَأَفْضَلِ أَوْلِيَاءِ صَدِيقِ أَكْبَرٍ بَعْدَهُ فَارُوقِ

وَذِي التَّوْرَيْنِ دَنْصَكْرَةَ عَلِيٍّ أَوْلَى اللَّهِ

بو دوردی هم خلافتده بو ترتیب اوزره قائمدر

بو چار یاریدن صکره هم افضل اولیاء الله

قلان اصحابدر اول کم جمله سنک ذکر ی خیر اولسون

جَمِيعِ آلِ وَأَصْحَابِ كِرَامِي سَوْمِشَمِ فِي اللَّهِ

که عشره مبشره فاطمه هم حسن حسین

بو امتدن بولره جنت ایله نشهد بالله

وغيری کیمسه یه عینیله جنتک دینلمز کم

او غیبیه حکم اولور غیبی نه بیلمسون کیمسه غیر الله

وَأَصْحَابِ كِرَامِكَ جَمَلَهُ سَنَدِ نَصْرِكُمْ أُمَّتِدِن

جَمِيعِ تَابِعِينَ أَوْلَمُشَدِرِ أَفْضَلِ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ

امام المسلمین سلطان مسلمان حر مملکتی هم

قریشی ظاهر اولمی ایدوب تنفیذ حکم الله

و لِهَاشِي مَعْصُومِ افْضَلِ اَوْلَمَقِ شَرْطِ دَكْلَرِ كَم

اَوْ فِسْقُ دُجُورِ اَيْچُونِ هَيْچِ مَنَّعَزِلِ اَوْلَمَزِ بَشْرِعِ اللّٰهِ

وَبِرُّ وِ فَاجِرِهٖ اَوْ يُوْبِ نِمَازِي قِيْلَرِمِ بِيْلِهٖ

هَمِ اَنْلَرِكُ جِنَازَهٗ سِي نِمَازِنِ قِيْلَرِمِ اللّٰهِ

وَ خُقِ اَوْ زَرِهٖ حَضْرَدِهٖ هَمِ سَفْرَدِهٖ مَسْحِ جَائِزْدَرِ
چينك

وَمُسْكُرُ اَوْلَمِيَانِ تَهْرٍ وَّ عَنَبُ صَوِيْبِي مَبَاحِ اللّٰهِ
ايسر تكچ خرما يوزم حلال

تَصَدَّقْلَهٗ دَعَامَزْدِنِ بُولُورِ اَمُواتِهِنِ نِعْمَتِ

وَفَضْلِ اَمْكَنَهٗ وَّ اشْخَاصِ دَازْمَانِ حَقْدَرَايِ وَّ اللّٰهِ

بِيْلَمَنَزِ مَشْرِكِيْنِ اَطْفَالِي جَنَّتَدِهٖ مِي نَارْدَهٗ مِي

وَ كَفَّارَهٗ كَرَامًا كَاتِبِيْنِ وِيْرْمَشِ كَرِيْمِ اللّٰهِ

نَهٗ كَمِ مَعْدُومِدِرِ اَوْلِ شَيْءِ مَرْتِي عَدَاوَلَمَنَزِهَمِ

مَكُونِ كَاتِنَاتِهٖ بَكْرَهٗ مَزِ شِيْدِرِ تَعَالَى اللّٰهِ

اَصَابَتْ عَيْنَ جَائِزِ دَرٍ وَسُحَّرَ اِنْسَانَهُ وَاَقْعَدِرَ

کوزیمکامی

بَشَرٌ عَقَلْنَدَن اَفْضَلِرَ عِلْمِ اَنْبِیَاءِ اللّٰهِ

دَلِیْلَهُ مَجْتَهِدٌ اَوَّلُ بَاقُوْبِ اَیْلِرِ اَصَابَتْ حَقُّ

وَصَکْرَهُ حَکْمَهُ بَاقِدَقْدَهُ خَطَّاسِنِ عَفْوِ اَیْلِرِ اللّٰهِ

کِه حَقِّ بَرْدِرِ مَعِیْنِدِرِ وِقْرَانِ ، حَدِیْثِ اَنْجَقِ

نَه مِقْدَارِ اَو لِسَه مُمْکِنُ ظَاهِرِ یَنْدَه حَمَلِ اَو لَوْرِ هِرْ گَاهِ

بُو ظَاهِرِ دِنِ اَوَّلِ اَهْلِ بَاطِنِکْ دَعْوَا سِی مَعْنَا یَه

عَدُوْلِ ، هَمْ نُصُوْصِی رُدِّ ، اِسْتِخْفَا فُ شَرَعِ اللّٰهِ

هَمْ اِسْتِخْلَالِ ذَنْبُ ، رَحْمَتِ حَقْنَدَن یَاْ سِ هَمِدَه

عَذَابِنْدَن اَمِیْنِ اَو لَمِقِ بُو لِرِ جَمَلَه کُفْرِ بِاللّٰهِ

وَلِغْظِ کُفْرِی طُو غِیْلَه وَاکَاهِنِ سُو زَلِرِیْنِ تَصْدِیْقِ

کُفْرِ دَرِ لَکِنِ اِنْکَارِی یَکِیْدِنِ تُو بَه دَرِ اللّٰهِ

خدا اوتوز ایکی فرضی عبادینه بیور مشدر

قه و سنی فرض بیلدم بوینه ^{تو} آلم بطوع الله

شروطی بشدر اسلامک که توحید، صلوة و صوم

زکوة و حج غنیلر حقنه فرض ایلمش الله

نمازک شرطی خار جده اولنلر آلتی فرض اولمش

و ارکانی ایچنده اولدیلر هم آلتی فرض الله

طشنده که طهارت ستر و عورت و قتی بیلمکلر

و آبدست آلمق و نیت هم استقبالی بیت الله

نماز ایچنده تکبیر و قیامیه قرائتدر

رکوع و قعده اخی ایکیشر سجده در لله

و ضوئک فرضی یوز یومق یدینی مرفقیله هم

باشه مسح ایلیوب ایاقلری غسل ایت دیدی الله

وگسلک فرضی او چدرکم تَهْضُوهُمْ اَسْتِثْنَاءُ

او چنجی جمله اعضا سن یومقدر توبه در لله

تیمم ایلمک و اجبدر آبدست ایله غسل ایچون

صو بولنمز سه یا قدرت یوغیمسه دیر بو شرع الله

آنک رکنی ایکی اور مق شرطی بش بری نیت

صعید و طاهر و مسح و بری عجز عباد الله
بیر جنسی

و صومک فرضی اوچ نیتله اکل و نیکی ترک ایتمک
جماعی

فجر طوغد قده کون باتنجه امساک اولدی امر الله

دخی حجک فروضی اوچ بری احرامه کیرمکدر

بری وقفه جبل اوزره زیارت اولدی بیت الله
عرفات طاوی

حرامی اعتقاد ایتمک حرام آندن صقنمقدر

حلالی هم حلال ایتمک بودر جمله فروض الله

هَبْ أَصْحَابِ گَزِينُ ، تَابِعِينَ ، مَجْتَهِدِينَكَ

نه کم وار اهل سنت و الجماعة جمله اهل الله

قومونك اعتقادن بویوز اون بیت ایچره بیل حق

بودر حق مذهب آنجق بونده ثابت ایلسون الله

اگر بندن کفر عمداً ، خطاً صادر اولدیه

بن او کفرک جمیعندن بری اولدم لوجه الله

دخی شرعه مخالفه اگر افعال ، اقوالم

بن آنلردن رجوع ایتدم و تثبت قربة لله

نه کیم قیلیمش حبیب الله بزه تبلیغ ، احکامی

قبول ایتدم آئی امانت بالله و حکم الله

دیلم اقرارینی قلبیله ، تصدیق ایلدم جانندن

سنک حفظکنده ایمانم امانت اولسون ای الله

تمام

۷ نچی بیتده ایکی یول باصمادان توشوب قالمش ایگان اصلی بو یله در:

بری آدم بری ادریس ، نوح ، هود ایله صالح

هم ابراهیم ، اسحاق ایله اسماعیل ذبیح الله

دخی یعقوب ایله یوسف ، شعیب ، لوط ایله یحیی

زکریا ایله هارون اخو موسی کلیم الله

بهاسی بیش تبیین

ناشرینک آدریسی :

Казань, Ахмедъ Гадій Максудовъ.